

Indledning

☀	<p>Hej Vi hedder .....og ..... og kommer fra Bloddonorerne i Danmark. Vi vil i de næste 20 minutters tid fortælle lidt om hvad det vil sig at være bloddonor. Vi vil blandt andet fortælle om selve tapningen samt hvad blodet bruges til.</p> <p>Hvis I har spørgsmål undervejs er I velkommen til at stille dem,- ellers slutter vi oplægget af med tid til spørgsmål, hvis I skulle have nogle</p>	Slide Nr. 1 Billede af et hjerte
---	---	-------------------------------------

Vælg mellem tre indledninger:

Indledning 1

☀	<p>Det så dramatisk ud, når en patient fik blodtransfusion. Det var først i 50'erne, at man opfandt blodposen af plastik som erstatning for de flasker, der mindede om gammeldags mælkeflasker. Tit skulle blodet endda omrøres konstant, for at det ikke størknede. Fordi det var vanskeligt at opbevare blodet, blev man også af og til tappet, mens patienten lå gemt bag en skærm. Men det gjorde det tydeligere for donor, at man hjalp andre, der var i livsfare.</p>	Slide Nr. 2 En transfusion fra omkring 1940
---	---	--

Indledning 2

☀	<p>Donoranekdote</p> <p><i>FREDERIKSBERG:</i> Jeg har været donor i 35 år og har haft mange gode oplevelser. Men jeg vil hellere fortælle en om min far, som var donor, fra han var 18, og indtil han ikke måtte mere på grund af alder. Min far hed Bertel Vejby Nielsen og var født 1917 i Fjerritslev. Han gav blod for første gang, da han var 17 eller 18 år – teksten står på PowerPointen:</p> <p><i>”Urmager Nic. Nielsen, Opløv ved Fjerritslev, blev forleden indlagt paa Fjerritslev Sygehus lidende af Tandrodsbetændelse. Den syge Tand blev fjernet, men det viste sig svært at stoppe Blødningen, og Nielsen midstede saa meget Blod, at der var Fare for hans Liv. I Aftes kaldtes hans Familie til Sygehuset, da det blev nødvendigt at foretage en Blodoverføring. Det viste sig imidlertid, at ingen af Familiens Medlemmer egnede sig. Man henvendte sig derfor til Fjerritslev Spejdertrop og forklarede Sagen, og straks efter stillede fem Spejdere paa Sygehuset. Efter undersøgelse valgtes Bertel Nielsen, Fjerritslev, som derefter ofrede det nødvendige Blod. Urmager Nielsen har det nu godt.”</i> Urmageren viste sin taknemmelighed ved at forære min far et flot guldur. Han beholdt det indtil sin død i april 2001, men da gik det dog ikke længere.</p> <p>Med venlig hilsen Annette Lyng, Frederiksberg</p>	<p>Slide Nr. 2</p> <p>En artikel om en historien fra 1934-1935</p>
---	--	--

Indledning 3

<p>☀</p> <p>Blå mærker og hoste</p> <p>Kaste blod op</p> <p>Kemobehandling for leukæmi</p> <p>54 portioner blod 42 gange blodplader</p> <p>Kontrol en gang om måneden Kontrol en gang om året</p>	<p>Morten Krogsgaard er en ung fyr på 23 år og netop færdig med højere handelseksamen. Han tager glad imod strømmen af gæster til Vandrehjemmet.</p> <p>Men før dette:</p> <p>En dag opdagede han nogle grimme blå mærker, og samtidigt hostede han så meget, at han kastede op.</p> <p>Det stod på en måneds tid, de blå mærker blev større, og han begyndte at kaste blod op, så han gik til en ny læge, som straks sendte en blodprøve til sygehuset.</p> <p>To timer efter ankomsten til lægehuset var han på vej i en ambulance, og dagen efter kom han i kemobehandling for leukæmi. Han var indlagt på sygehuset i seks måneder og fik kemoterapi fire gange i syv dage. Efter hver kemoterapi var hans røde blodlegemer og hans blodplader helt i bund, så jeg fik i alt 54 poser røde blodlegemer - og blodplader 42 gange.</p> <p>Efter den omgang sendte lægerne mig hjem.</p> <p>I starten gik han til kontrol en gang om måneden, men nu slipper han med en gang om året. Herudover sender hans læge blodprøver til kontrol, og det fungerer fint.</p> <p>Han har ikke en finger at sætte på hospitalsvæsenet. Alle har været utroligt flinke og venlige - og der har aldrig manglet blod, når der var brug for det.</p>	<p>Slide Nr. 2 Den glade bornholmer</p>
---	---	---

Selve tapningen

<p>☀ Helbredsskema</p> <p>Drikke Væske vigtigt</p> <p>-----</p>	<p>En tapning starter altid med at donor udfylder et helbredsskema.</p> <p>Herefter venter man i venteværelset indtil det bliver ens tur. Mens man venter kan man drikke en sodavand, juice eller øl da det er vigtigt at man har drukket rigeligt inden en tapning. Væsken i kroppen skal erstatte den mængde blod man får tappet. Det er ikke ret længe man får lov at sidde før man bliver kaldt ind.</p> <p>-----</p>	<p>Slide Nr. 3 En person der ligger og bliver tappet mens hun drikker.</p> <p>-----</p>
<p>☀ Selve tapningen</p> <p>Efter tapningen Hvile 10 min</p> <p>3 måneder før vi ses igen</p>	<p>Selve tapningen tager ca.10 minutter, og foretages af dygtige sygeplejerske der er vant til at stikke.</p> <p>Efter tapningen skal man hvile i 10 minutter, så væsken i kroppen kan nå at erstatte den mængde blod man har fået tappet. <i>Der kommer væske i blodet for at opnå samme volume som før. Kroppen trækker væske ud i blodet.</i></p> <p>Efter en tapning skal der gå 3 måneder før man kan blive tappet igen. <i>I praksis er tappefrekvensen på landsplan 1,6.</i> Det er for at give kroppen fred til at danne nye blodlegemer. <i>Den mængde blod du har fået tappet er gendannet efter ca.14 dage.</i></p>	<p>Slide Nr. 4 En der bliver tappet</p>

En portion blod kan hjælpe tre mennesker

<p>☼ Plasma Rødeblodlegemer Tilbage hvideblodlegemer og blodplader</p> <p>En portion deles i tre Bruges til tre forskellige mennesker</p>	<p>Den pose blodet bliver tappet i centrifugeres og udsættes for et let pres, derved deles blodet i tre:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Plasma. 2. Røde blodlegemer. 3. Blodplader og hvide blodlegemer. <p>Det vil sige at en donortapning bliver til tre forskellige produkter, og kan bruges til tre forskellige mennesker.</p>	<p>Slide Nr. 5 Tegning af blodet der er delt op</p>
---	--	---

Hvad bruges blodet til?

<p>☀️ Hvad bruges blodet til?</p>		<p>Slide Nr. 6 Poser med blod</p>
<p>-----</p> <p>☀️ 12% til ulykker Bruges meget blod Ikke så hyppigt</p> <p>Mest blod til mindre akutte lidelser som der er mange af.</p>	<p>-----</p> <p>Umiddelbart tror de fleste at det meste blod bruges ved ulykker. Det er også rigtig nok at én patient der er kommet slemt til skade i en trafikulykke har brug for meget blod, men disse ulykker er ikke så hyppige.</p> <p>Så derfor bruges det meste af blodbankens blodlager til patienter med knap så akutte lidelser.</p>	<p>-----</p> <p>Slide Nr. 7 Blå/Røde blink</p>
<p>-----</p> <p>☀️ 39% til kræftsyge</p> <p>Lille mængde blod, men ofte</p>	<p>-----</p> <p>Kræftsyge er den gruppe patienter der især bruger blod. Specielt patienter med leukæmi, altså blodkræft. Denne gruppe patienter kommer løbende i deres sygdomsforløb og får to portioner blod, det vil sige at de får en lille mængde blod, men tit. Derfor bruges så stor en %-del til denne patientgruppe.</p> <p><i>Grundene til at kræftpatienterne har brug for blod er:</i></p> <p><i>Hvis kræften bevirker misdannelser af blodets celler.</i></p> <p><i>Kemoterapi slår alle celler ihjel, til tider også stamcellerne der er ophav til blodets celler.</i></p> <p><i>Appetitten er ikke så stor hos patienterne så de får ikke de fornødne vitaminer og mineraler (jern) som er byggestenene til dannelse af nye celler .</i></p>	<p>-----</p> <p>Slide Nr. 8 En der ligger i en hospitalsseng</p>
<p>-----</p> <p>☀️ 20% kredsløbs operationer bruger ikke meget blod der er mange operationer</p>	<p>-----</p> <p>Ved kredsløbsoperationer bruges der ofte nogle portioner blod, men ikke særlig mange til hver patient. Tilgængæld er der mange operationer.</p>	<p>-----</p> <p>Slide Nr. 9 En operation</p>
<p>☀️ 29% de</p>	<p>Bruges ikke til enkelte patientgrupper, men til</p>	<p>Slide Nr. 10</p>

resterende sygdomme i kroppens organer eller ved fødsler	sporadisk behandling eller symptomlindring af sygdomme i resten af kroppens organer <i>fx mavesår eller sygdomme i urin og kønsorganer</i> eller ved for eksempel fødsler. Det at man har en bestemt sygdom er ikke ensbetydende med at man får blodtransfusion	En gravid
-----	-----	-----
☀ Blodet i Danmark bruges til at: Redde liv	Blodet i Danmark bruges altså til: Kræftpatienter, langvarige og svære sygdomme, operationer og pludselige ulykker.	Slide Nr. 11 Billede af alle fire ting
Forbedre sygdomsforløbet	Til at forbedre sygdomsforløbet.	

Hvad testes blodet for?

<p>☼ Hvad testes blodet for? Blodprøve</p>	<p>Der tages ved hver tapning blodprøver som testes for:</p>	<p>Slide Nr. 12 Testglas</p>
<p>-----</p> <p>☼ Blodprocent/ hæmoglobinværdi</p> <p>Donors velbefindende</p> <p>Kan blodet bruges?</p> <p><i>Hvornår tappes man så?</i></p> <p><i>Blodprocenten, hæmoglobinværdien mellem 7-11 mmol/l</i></p> <p><i>Lav hæmoglobinværdi</i></p> <p><i>Høj Hæmoglobin værdi</i></p>	<p>-----</p> <p>Blodprocenten er mængden af de røde blodlegemers farvestof hæmoglobin udtrykt i procent.</p> <p>Hæmoglobin er det stof der binder ilt til de røde blodlegemer, og måles derfor for at sikre donors velbefindende.</p> <p><i>Hvornår tappes man så?</i></p> <p><i>Hvis blodprocenten er mellem 7-11 mmol/l, kan man tappes Kvinder ligger oftest lavere end mænd.</i></p> <p><i>Kroppen har brug for jern for at danne nye blodlegemer. Har man en lav hæmoglobinværdi kan det derfor betyde at man mangler jern, enten fordi man ikke indtager nok, eller fordi man bløder, som kvinder der menstruerer gør det. Derfor er det u hensigtsmæssigt at tappe nogle med en hæmoglobinværdi under 7.</i></p> <p><i>Høj hæmoglobinværdi kan skyldes polycythaemia vera, en sygdom, hvor man danner for mange røde blodlegemer, (Selv veltrænede mennesker når ikke over 11 uden kunstig hjælp (epo)). Høj hæmoglobinværdi giver permanent udelukkelse af hensyn til donor og patient.</i></p>	<p>-----</p> <p>Slide Nr. 13 Røde blodlegemer</p>
<p>-----</p> <p>☼ Smitemarkører: HIV Hepatitis B og C HTLV</p>	<p>-----</p> <p>Blodet testes for blod-, sex-, og mor-barn overførte sygdomme: HIV, Leverbetændelse <i>Leverbetændelse, eller hepatitis B og C, forskellen på B og C er ikke særlig stor, det er nede på genplan. Desuden stammer den ene oprindeligt fra fugle og den anden fra chimpanse. samt HTLV</i> <i>En meget sjælden sygdom som kan udvikle sig til leukæmi (blodkræft) el. betændelse i rygmarven med lammelser til følge.</i> Hvis en af disse sygdomme findes i blodet, må</p>	<p>-----</p> <p>Slide Nr. 14 Testglas</p>

	<p>blodet ALDRIG bruges til et andet menneske, man bliver herved fuldstændigt ekskluderet som donor.</p> <p>Det er sundhedsmyndighederne, der bestemmer , hvilke smitemarkører blodet skal undersøges for.</p>	
<p>-----</p> <p>☼ Blodtype</p>	<p>-----</p> <p>Desuden tjekkes at blodtypen stemmer overens med tidligere tapninger. Der opdeles i typr A, B, AB og Nul og i Rhesus D positiv og Rhesus D negativ.</p>	<p>-----</p> <p>Slide Nr. 15 Blodtyper</p>

Hvem er der brug for?

☼ Bliver ikke tappet lige ofte	Der er brug for alle, selvom at alle ikke bliver tappet lige ofte.	Slide Nr. 16 Fordeling af blodtyperne
A og 0 (nul) Rhesus positiv	Det vil sige A og 0 (nul) Rhesus positiv tappes ofte, da mange har den blodtype og derfor bruges der meget blod af de typer.	
AB0-systemet Rhesus-systemet Antigen på rødeblodlegemer Anti-D	<p><i>Blodtype dannes ud fra to karakteristika. Ligesom mennesket kan arve hårfarve, arver mennesket blodtypen .</i></p> <p><i>Der findes to blodtypesystemer: AB0-systemet og Rhesus-systemet</i></p> <p><i>På overfladen af alle kroppens celler findes antigener og disse definerer om mennesket er A, B, 0 el AB .</i></p>	
Har man dette = pos Har man det ikke=neg 85% i DK er pos	<p><i>Specifikt på alle røde blodlegemer findes Rhesus antigenerne. Det vigtigste antigen hedder anti-D. Hvis man har dette antigen en man positiv og hvis ikke negativ. 85% af Danmarks befolkning positive.</i></p>	
Blodtyperne 0 pos 35% A pos 37%	<p><i>0 pos (35% af DK's befolkning) og A pos (37 % af DK's befolkning) blod</i></p>	
0 Rhesus negativ	0 Rhesus negativ tappes også ofte, da den type kan gives til alle og derfor skal hver blodbank have en hvis beholdning. Ved akutte hændelser kan man ikke altid nå at tjekke hvilken blodtype patienten har, derfor er det smart at 0 neg kan bruges af alle patienter. Når man kender patientens blodtype, går man over til at give ham/hende blod af egen type. Fordi det tilstræbes at patienten får blod der er identisk med sit eget.	

Hvem kan blive bloddonor?

<p>☀ Hvem kan blive bloddonor?</p>		<p>Slide Nr. 17 En gruppe mennesker</p>
<p>☀ 17 år 50 kg sund og rask</p>	<p>Hvis du er over 17 år vejer over 50 kg og derudover er sund og rask kan du blive bloddonor. Du kan fortsætte indtil den dag, du fylder 67 år!</p> <p>For de 17-årige gælder dog, at de skal have en skriftlig tilladelse fra deres forældre, indtil de fylder 18 år. For de 65- og 66-årige er der krav om, at de skal udvide et udvidet spørgeskema.</p> <p>Der er desuden lavet forskellige karantænerregler for at beskytte donor og patient.</p>	<p>Slide Nr. 18 En sund og rask person der bliver tappet</p>
<p>☀ Tatovering Midlertidig karantæne Af hensyn til patienten Leverbetændelse</p>	<p>Jeg er sund og rask, men har lige fået lavet en tatovering. Derfor må jeg ikke give blod det næste halve år. Fordi der kan være risiko for at jeg har fået leverbetændelse i forbindelse med at jeg har fået en tatovering. Denne karantæneregel er lavet af hensyn til patienten så denne ikke risikerer at blive smittet, hvis nu jeg har leverbetændelse. <i>Karantæneregelen er gået fra et år til 6 mdr, bl.a. fordi der er kommet bedre metoder til at måle om man skulle være smittet på.</i></p>	<p>Slide Nr. 19 Person med tatovering</p>
<p>☀ Diabetiker Permanent udelukkelse Af hensyn til donor</p> <p>Karantæneeregler Beskyttelse af donor og beskyttelse af patient</p>	<p>Så har jeg en ven der diabetiker, og han ville rigtig gerne være bloddonor, men det kan han ikke, da det at undvære en halv liter blod for ham kan betyde for stor ændring i kroppens system. Denne karantæneregel giver permanent udelukkelse, og er til for at beskytte donor.</p> <p>Karantænereglerne er altså til for at beskytte donor mod at blive syg af at blive tappet, og for at beskytte patienten mod at blive syg af blodet.</p>	<p>Slide Nr. 20 En med diabetes</p>
<p>☀ I Danmark Frivilligt Anonymt Ubetalt</p>	<p>I Danmark er bloddonation, frivilligt, anonymt og ubetalt. Betaling for blodet kan medføre at man vælger at blive bloddonor for pengenes skyld, og at donor derfor ikke giver de rigtige helbredsoplysninger</p>	<p>Slide Nr. 20 Dannebrog og tekst</p>

	<p>hvilket er uansvarligt over for modtager af blodet. Eller at donor forsøger at blive tappet oftere end 4 gange om året, hvilket er uhensigtsmæssigt over for donor. Blandt andet derfor er bloddonation i Danmark ubetalt.</p>	
<p><i>Hvorfor skal man melde sig som bloddonor? Andre synes man er god</i></p>	<p><i>Vi ved fra undersøgelser hvorfor folk melder sig som bloddonor? Det kan man gøre fordi man gerne vil have at andre mennesker skal synes at man er god, eller</i></p>	
<p><i>Der skal være nok blod til en</i></p>	<p><i>At man gerne vil have at der er blod nok hvis ens nærmeste, eller en selv skulle få brug for det, eller</i></p>	
<p><i>Give blod tilbage</i></p>	<p><i>Fordi man gerne vil give den mængde blod tilbage til blodbankerne som man selv eller ens nærmeste har modtaget, eller</i></p>	
<p><i>God ting at redde andres liv</i></p>	<p><i>Fordi man synes det er en rigtig og en god ting at give blod, der er med til at redde andres liv, eller</i></p>	
<p><i>Vil hjælpe sine medmennesker</i></p>	<p><i>Fordi man vil hjælpe sine medmennesker</i></p>	

Afslutning

<p>☀</p> <p>Uddele tilmeldingskort</p> <p>Understreg at det er en god idé hvis de udfylder dem med det samme</p>	<p>Hvis I er Interesserede i at få mere information kan I kigge på vores hjemmeside www.bloddonor.dk Der er alt information samlet, og I kan også tilmelde jer som bloddonorer her.</p> <p>Vi vil uddele nogle tilmeldingskort hvis der er nogle af jer der har lyst til at melde jer som donorer nu. som I kan udfylde.</p> <p>Det var hvad vi havde at byde på. Vi håber i har fået noget ud af det, og måske lidt at tænke over.</p>	<p>Slide Nr. 21 www.bloddonor.dk</p>
--	---	--